

Tisková zpráva

V Praze 12. 3. 2025

Zcela nové podpory dostanou zemědělci při zakládání tůní, remízků a mokřadů i na pásové střídání plodin. Přispěje to k lepší péči o krajinu

Ministerstvo zemědělství (MZe) zavádí nové dotace pro zemědělce, které je mají motivovat k zakládání krajinných prvků, střídání plodin a zachování trvalých travních porostů na některých polích. Novinky obsahuje nařízení k přímým platbám a nařízení k podmíněnosti. Tyto dokumenty stanovují podmínky pro vyplácení hlavních zemědělských dotací. Materiály dnes projednala vláda.

„Novými dotacemi, které poskytneme zemědělcům, reagujeme na evropské předpisy, podle nichž musí být v letošním roce zavedeny nové prvky podmíněnosti. Zároveň tím zlepšíme péči o krajinu a životní prostředí a podpoříme druhovou pestrost v naší přírodě,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

Nařízení vlády k přímým platbám upravuje podmínky, podle kterých se každoročně vyplácí zemědělcům přes 20 miliard korun. Peníze pocházejí z unijních zdrojů. Přímé platby se skládají zejména ze základní podpory příjmu pro udržitelnost, redistributivní platby, ekoplatby a také dotace citlivým sektorům.

Hlavní novinkou pro letošní rok je, že dotace na ekoplatbu dostanou nyní zemědělci, kteří založí nový krajinný prvek, jako je například mez, stromořadí nebo mokřad. Příspěvek získají také za jeho údržbu, tedy za to, že z něj odstraní invazivní rostliny, posečou ho, či odklidí skládku. Peníze jsou náhradou za to, že půda s krajinným prvkem zůstává ležet ladem, a zemědělec z ní tedy nemá zisk. Celkový příspěvek ve formě zvýhodněné sazby na výměru nově založeného krajinného prvku nebo platbu za jeho údržbu dosáhne ročně téměř 200 milionů korun.

Podpora pásového střídání plodin by pak měla zemědělce motivovat k využívání moderních postupů hospodaření, které kombinují výhody precizního zemědělství se zajištěním účinnější protierozní ochrany. Tyto postupy například přispějí k rozčlenění velkých zemědělských pozemků do menších parcel, zabraňují vzniku eroze a napomáhají vodnímu režimu v zemědělské krajině. Na podporu pásového střídání plodin je vyhrazeno každoročně přibližně 20 milionů korun.

Nařízení vlády také upravuje podmínky pro neproduktivní plochy (pozemky, ze kterých neplyne zemědělci žádný zisk). Žadatelé musí pro získání základní celofaremní ekoplatby vyčlenit alespoň 5 % výměry svých polí jako úhor, krajinné prvky, ochranné pásy, plochy s meziplodinami či dusík vázajícími plodinami. Je také možné tyto plochy různě kombinovat, s výjimkou meziplodin, které mohou být vysety maximálně na 60 % všech neproduktivních pozemků.

Nařízení vlády k podmíněnosti stanovuje zemědělcům základní povinnosti, které musí splnit, aby jim nebyly kráceny zemědělské dotace.

Mezi zásadní změny patří zavedení sociální podmíněnosti. V tomto případě se zemědělcům neukládá žádná nová povinnost týkající se pracovních právních postupů nebo bezpečnosti práce. Pokud je však zemědělec závažným způsobem poruší, bude nově potrestán i snížením

dotací. Tato sankce na něj dopadne, pokud dostane v rámci pracovních předpisů pravomocně pokutu nad 100 tisíc korun.

Cílem nově zaváděného DZES 2 (standard dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy) je ochránit půdy bohaté na uhlík. Při hospodaření na těchto půdách a trvalých travních porostech budou platit zvláštní podmínky. Trvalé travní porosty bude zakázáno přeměnit na jinou zemědělskou kulturu. Na orné půdě bohaté na uhlík začne platit zákaz orby, což se v ČR týká přibližně 12 tisíc hektarů orné půdy.

Nařízení zatím neobsahuje změny v DZES 5, které upravují způsob kontrol mírně erozně ohrožených ploch na základě tzv. Monitoringu eroze. V současné době MZe zahájilo vyjednávání s Evropskou komisí, výsledné nastavení pak zajistí prostřednictvím další novely nařízení vlády k podmíněnosti.

V obou nařízeních MZe upravilo podmínky pro poskytování dotací, aby byly srozumitelnější a vůči žadatelům vstřícnější. Například sjednotilo kontrolní termíny u ekoplátby a zjednodušilo systém sankcí.

Vojtěch Bílý
tiskový mluvčí Ministerstva zemědělství